

Mag het eens van aan de overkant zijn?

SINT ANTONIUSKERK OP DE VUURTORENWIJK

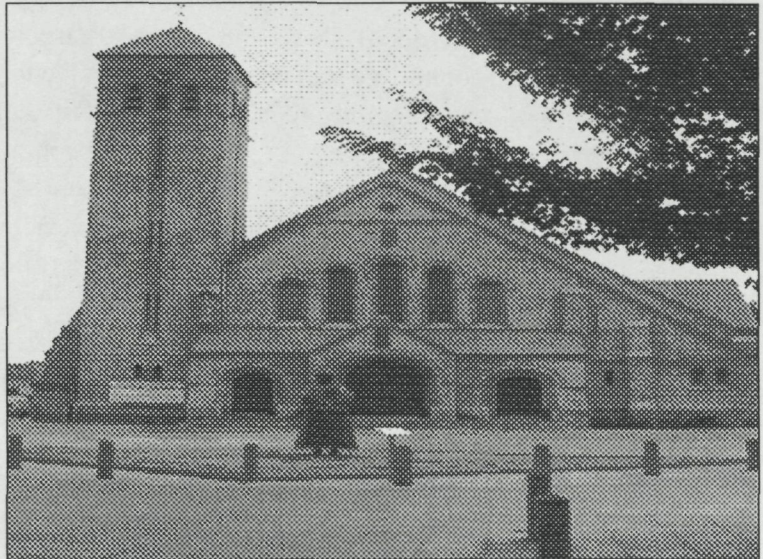
De Sint Antoniuskerk werd gebouwd in 1932 naar de plannen van de stadsarchitect Gustaaf Vandamme en ingewijd in 1937. Dit gebeurde naar aanleiding van het oprichten van de nieuwe Vuurtorenwijk met de daarbij horende parochie. Deze parochie hoort bij stad de Oostende, maar toch wordt zij niet als seizoenkerk meegerekend. Door haar ligging op de oostzijde van de havengeul is dit gedeelte van Oostende door veel van haar bewoners minder bekend.

Ooit was het een wijk met een uitgesproken maritiem karakter, nu stel ik vast dat er door heel wat inwijkelingen, het bijbouwen van een villawijk en het heraanleggen van straten en pleinen dit haar uitzicht grondig heeft verfraaid. Het kerkgebouw opgetrokken in Zandvoordse baksteen kreeg zowaar binnen als buiten een opsmukbeurt. Zelfs het kerkpleintje kreeg een ware facelift. Een bronzen beeld "De wachtende vissersvrouw" kreeg een centrale plaats op het kerkplein. Deze op uitkijk staande vissersvrouw bovenop een golfbreker met kabbelend water stromend langs haar voeten staat symbool voor de veel op uitkijk staande vrouwen van deze voormalige visserswijk. Het is een creatie van de kunstenaar Martine Labbeke uit De Haan. (2000)

Op de flank van de vierkante neo-romaanse kerktoren staat de patroonheilige der vissers Sint Antonius van Padua als een trouwe wachter, aan zijn voeten de data 1932. In de toren hangen drie klokken die de naam van Antonius, Damida en Maria dragen. (1954)

Beschrijving van de binnenruimte

Binnen in de kerk is het grondplan rechthoekig met pilaren en koor, middenbeuk en twee smalle zijbeuken. De kerk is mooi maar eerder sober. Zo werd het resterend meubilair uit het

barakkerkje van op "d'Oede Viertorre" gerecycled. Het altaar vooraan werd samengesteld uit delen van het hoofd- en het Gerardusaltaar van de vroegere kerk. Panelen uit de oude preekstoel werden verwerkt tot tafel en achteraan in de kerk opgesteld. Uit onderdelen van de vroegere communiebank werd een nieuw altaar vervaardigd. De drie priesterstoelen rechts vooraan in het koor zijn eveneens in elkaar geknutseld met materiaal uit panelen die ooit een biechtstoel sierden...

Keramieken

Prachtig zijn de keramieken ontworpen door het kunstatelier van Paul Vermeire uit Oostende. In de rechter zijmuur werd achteraan in de kerk een vissersmonument aangebracht.

Tijdens de afwerking van het keramiek overleed Paul Vermeire (1976). Zijn vriend Achiel Pauwels uit Gent samen met de weduwe van Vermeire voltooiden dit monument. Enkele jaren later werden nog twee bijkomende keramieken besteld.

"O.L.V.-van Ster-der-Zee"

Langs beide zijden van het werk werd een lijst met namen aangebracht van op zee omgekomen zeelieden van de parochie. Dit vanaf 1899 toen de parochie op "d'Oede Viertorre" zelfstandig

werd. Er werd speciaal voor dit doel een "Comité ter herdenking van vissers en zeelieden op zee omgekomen" opgericht om fondsen in te zamelen. Ieder jaar opnieuw de zondag na het feest van de patroonheilige, Sint Antonius van Padua op 13 juni, is er kermis op de parochie. Om 10.00 u is er een vissersrnis, op de eerste plaats om God te bedanken voor alles wat de zee ons biedt maar ook worden de op zee gebleven vissers herdacht. Tot 1968 werd het beeld van de patroonheilige van de parochie door vissers op hun schouders in processie door de straten van de wijk gedragen.

"De kruisweg"

Centraal staat de afbeelding van het lege graf, onder een morgenzon. Rondom het graf werden de 14 staties van de kruisweg aangebracht. Wie de kruisweg doet, voelt zich in zijn lijden niet langer alleen.

"Jezus stilt de storm"

Dit bas-reliëf staat als gedenkteken voor de overleden parochianen. Hier krijgen we het verhaal uitgebeeld van Jezus die de storm stilt. Zijn leerlingen zijn terechtgekomen in de storm van hun leven, Hij ziet hun lijden en de vertwijfeling. Spoedig komt Hij naar hen toe en brengt hen terug in de veilige, rustige geborgenheid. De dood wordt vaak vergeleken met een overtocht naar de andere kant van de rivier. Maar deze tocht verloopt niet altijd rimpelloos, golven en wind zitten soms tegen. De tijdens dit jaar overleden gelovigen staan met hun naam op een kruisje vermeld. De ontwerpen en uitvoering werden weerom door hoger vermeld duo verwezenlijkt. Het vervolledigen der keramieken rondom de kerkwand heeft meer dan 10 jaar stilgelegen. Pas tijdens de ambtsperiode van E.H Geert Bamelis (1991-96) werd de herinrichting van de kerk verdergezet.

Keramieken aan de linkerkant van de kerk van vooraan naar achter.

"Het vormsel"

Wij ontdekken een mantel met Onze-Lieve-Vrouw. Zij wil alle soorten mensen bij elkaar brengen, oud en jong, gezond en ziek, gehandicapten, enz. Bovenaan zien we een groot vuur dat zich verdeelt in vele vlammen voor Gods boodschap. Op ieder vlam staat een naam van een gevormd kind.

"Het doopsel"

Hier zien we bovenaan twee handen waaruit een gezin stapt. Staan al onze namen niet in de palm van Gods hand. De duif staat symbool voor de liefdesgeest die er heerst tussen de Vader en de Zoon. Vanuit het opspattend water groeien twee bomen op naar het licht waar vogels zich komen in nestelen. Op de vogels in de boom staan al de gedoopte kinderen van de parochie voor het lopend jaar.

"De mysteries"

Dit laatste werk werd aangebracht rondom de beeltenis van O.L.Vrouw van Fatima. Dit oude beeld werd op uitdrukkelijke vraag van parochianen behouden, de keramieken werden er rondom aangepast. Links de blijde en rechts de droevige mysteries en de glorierijke spannen een kroon omheen haar hoofd. Dit is tevens het devotiehoekje voor Maria, de Davidsster waarbinnen mensen een kaarsje kunnen branden herinnert er ons aan dat Maria joods is. Deze verwezenlijking was pas mogelijk na een nieuwe inzameling van gelden en giften. Het was terug het huis Vermeire die voor de uitvoering tekende. Onder zijn opvolger E.H. Spanhove (1996) werden de verfraaiingswerken van de kerk, door E.H Bamelis beslist, voortgezet.

Ex-doopkapel

We blijven even hier achteraan, de voormalige doopkapel staat open, laten we er even binnen gaan. Boven op de buiten gebruik zijnde stenen doopvont staat het beeld van Sint Antonius dat door de vis-

sers meegedragen werd in de processie. Het moet een hele krachttoer geweest zijn om dit beeld door de smalle deuropening van de lagergelegen doopkapel via de trappen tot in de kerk naar buiten te dragen. Deze kleine kapel wordt nu als bidhoekje gebruikt, de patroonheilige wordt als een echte helper in nood beschouwd en brengt verlorenen weer thuis. Aan de wand

zijn nog foto's van schepen en een aandenken van de processie van weleer.

Retabel "Moeder van de Altijddurende Bijstand"

Terug in de kerk zien we net boven de deur van deze kapel een schilderij van "Moeder van Altijddurende Bijstand"

Tijdens de grote schilderwerken in de kerk die in het jaar 1983 plaats vonden, ontdekte men een aantekening op de achterzijde van het paneel 'Gerestaureerd door C. Permeke 1921'. Oorlog, geweld en vochtigheid in het barakkerkje hadden de voorstelling erg beschadigd, Permeke die van 1919 tot '23 op d'Oede Viertorrewijk woonde had in deze donkere naoorlogse periode dankbaar deze restauratie-opdracht aanvaard.

Brandglasramen

In 1998 werd met het vooruitzicht van de naderende viering van het honderdjarig bestaan (1999) van de parochie begonnen met de plaatsing van gekleurde glasramen in de zijmuren van de kerk. In overleg met de kerkraad en de glazenier werd geopteerd om voor de nieuwe brandglasramen als thema "de wereld, de zee, zonsopgang en zonsondergang" te kiezen.

De kunstglazeniers Vanryckeghem Erik en Zn. - atelier "Co-Vitro"- uit Oostende, plaatsten deze qua onderwerp uniek voor België in antiek mondgeblazen glas naar een ontwerp van Juanita Saelens.

Wij beginnen de rondgang links achteraan.

Brandraam bij het devotiehoekje rond Maria

Dit is de meest noordelijke kant van de kerk, hier valt de zon nooit binnen. Het glasraam voert ons vanuit de duisternis naar het licht. Hier ontvangen wij de nieuwe dag als een geschenk..

Brandraam bij het doopselhoekje.

Bij ons doopsel werd een doopkaars ontstoken aan de paaskaars. Kijk naar het brandraam, het licht van de zon breekt door, het opspattende water vertelt dat dankzij water nieuw leven kan groeien en bloeien.

Brandraam bij het vormselhoekje.

Langzaam valt het licht van de morgen door dit brandraam. Rond dit uur zijn wij allen meestal

druk in de weer. Let op de cirkel in het brandraam. Wij vragen bijstand in ons werk.

Wij vervolgen onze rondgang van rechts vooraan naar achteren toe.

Brandraam bij monument van de overledenen.

Hier valt ieder morgen een warm, zacht licht binnen in de kerk. Wij vragen licht en leven, warmte van vriendschap, toekomst en vrede voor onze overledenen.

Brandraam bij de kruisiging

Hier staat de zon op het middaguur. Het licht en de warmte stromen de kerk binnen onder een heerlijk kleurenspeel. God spant in een geweldig kleurenpracht zijn regenboog in de wolken. Nooit gaat een mens verloren die op Hem vertrouwt.

Brandraam boven het zeeliedenmonument.

De zon daalt naar haar avondpunt waar ze in diep rood dwars doorheen het hart van Sint Antonius ondergaat. In het zacht dalend zonlicht verrijzen de namen van de vissers. Het monument wordt heel zacht oker, als een rustbed. Boven spreekt het opschrift: "Aan hen die op zee hun leven lieten". Links onderaan staat de naam van de familie die het heeft geschonken en de datum 1998.

Brandraam van Sint Antonius.

Het enig figuratief brandglasraam dat de kerk rijk is bevindt zich boven het doksaal (1957). Het is ingedeeld in drie vensters met in het midden Sint Antonius met kindje. Op het raam links is een biddende vissersvrouw met twee kinderen te zien. Rechts zijn twee vissers hun netten aan het inhalen. Het brandglasraam is ontworpen en uitgewerkt door Michel Martens uit Varsenare.

Orgel

Het orgel werd gebouwd door de firma B. Pels en Zn. uit Lier. Het is een electropneumatisch systeem met Pels-repetitieladen. Het was weerom een schenking van een godvruchtig parochiaan. Op 11 december 1955 werd het orgel ingespeeld door de gekende orgelist Jozef Berden (ex-orgelist / St. Jozefskerk)

De arend

Vooraan links van het altaar staat een prachtige arend opgesteld om het evangelie voor te lezen.

Op de voet staat de naam van de milde schenkers. De ontwerper-beeldhouwer was niemand minder dan onze stadgenoot August Michiels. De afwerker was Smid L. Broucke.

Eveneens op de voet staan de afbeeldingen van de vier evangelisten.

Marcus: met de leeuw als symbool.

Matteus: de mens

Lucas: de stier

Johannes: de arend

Het tabernakel

Het Hoogkoor oogt heel mooi, in het midden rijst boven het altaar een Ciborium of verhemelte dat het hele altaar overwelft. Het altaar is uit gepolierde arduinsteen vervaardigd en rust op 8 marmeren kolommen die op hun beurt gegrondvest zijn op een arduinen onderstel. Daarop staat het tabernakel met op de deuren de Griekse letters erop aangebracht: "Alfa en Omega". Jezus is het begin en eind van heel ons leven.

Winterkapel

Links vooraan de kerk bevindt zich de winter-

kapel. Op aanvraag mag u er een kijkje in nemen, het loont zeker de moeite.

Er zijn vier in hout gesculpteerde beeldjes te zien die na een bombardement op de kerk in 1940 van de beschadigde preekstoel werden gered en een in hout gesculpteerde Calvarie van het hoofdaltaar uit de barakkerk.

Vermelden we nog de vondst die men tijdens een opkuis in de Crypte heeft gedaan van 14 houtskooltekeningen van de "Kruisweg" getekend Albert Servaes Orval met data 1935-'37.

Verder zijn in de kerk nog gepolychromeerde beelden van de H. Jozef, het H. Hart van Jezus boven de zijaltaren in een nis en de beeltenis van Maria Ster der Zee die tevens de tweede patroonheilige van de kerk is.

Bronnen.

Een beetje ruw maar oprecht / Leo Coulier

Sint Antonius parochie-Kerkgebouw. Een wegwijzer voor bezoekers 1999 / Walter Haegebaert

Oostende "Stad in zicht" / J.M Theuninck & c. Vermout

*Kantoor*directeur R. Rega

Kantoor Middelkerke

P. De Smet de Naeyerstraat, 34C

8430 Middelkerke

Tel. Dir.: 059/31.95.40

Fax: 059/31.95.48

Kantoor Westende

Meeuwenlaan, 24B

8434 Middelkerke

Tel.: 059/31.95.60

Fax: 059/31.95.68